

SENAT DE BELGIQUE

SESSION DE 1979-1980

18 JUILLET 1980

**Projet de loi relatif aux propositions budgétaires
1979-1980 (articles 220, 222 et 223)**

RAPPORT

**FAIT AU NOM DE LA COMMISSION
DES TRAVAUX PUBLICS, DE L'AMENAGEMENT
DU TERRITOIRE ET DU LOGEMENT
PAR M. CLAEYS**

Introduction

La Commission des Travaux publics, de l'Aménagement du Territoire et du Logement a consacré sa réunion du 16 juillet 1980 à la discussion des articles 220, 222 et 223 du projet de loi relatif aux propositions budgétaires 1979-1980.

Discussion**Article 220**

Le Ministre des Travaux publics fait observer que l'article 220 remplace l'ancien article relatif à la vignette autoroutière. Sur les 3,5 milliards de recettes supplémentaires à résulter de l'augmentation de la taxe de circulation, 2,8 mil-

Ont participé aux travaux de la Commission :

Membres effectifs : MM. De Bondt, président; Adriaenssens, Belot, Coppens, Cugnon, De Seranno, Mme De Loore-Raeymaekers, MM. Donnay, Egelméers, Gillet J., Hanin, Hubin, Kenens, Lepaffe, Neuray, Nutkewitz, Van Ooteghem, Vergeylen, Windels et Claeys, rapporteur.

Membres suppléants : MM. Dalem, Toussaint Th., Van Nevel et Vannieuwenhuyze.

R. A 11854*Voir :***Documents du Sénat :**

483 (1979-1980) N° 1 : Projet transmis par la Chambre des Représentants.

N° 3, 4, 5, 6 : Rapports.

BELGISCHE SENAAT

ZITTING 1979-1980

18 JULI 1980

**Ontwerp van wet betreffende de budgettaire
voorstellen 1979-1980 (artikelen 220, 222 en 223)**

VERSLAG

**NAMENS DE COMMISSIE VOOR DE
OPENBARE WERKEN, RUIMTELIJKE
ORDENING EN HUISVESTING
UITGEBRACHT
DOOR DE HEER CLAEYS**

Inleiding

De Commissie voor de Openbare Werken, de Ruimtelijke Ordening en de Huisvesting heeft haar vergadering van 16 juli 1980 besteed aan de bespreking van de artikelen 220, 222 en 223 van het ontwerp van wet betreffende de budgettaire voorstellen 1979-1980.

Bespreking**Artikel 220**

De Minister van Openbare Werken wijst erop dat artikel 220 het vroegere artikel in verband met het autosnelwegenvignet vervangt. Van de 3,5 miljard supplementaire ontvangsten ten gevolge van de verhoging van de verkeers-

Aan de werkzaamheden van de Commissie hebben deelgenomen :

Vaste leden : de heren De Bondt, voorzitter; Adriaenssens, Belot, Coppens, Cugnon, De Seranno, Mevr. De Loore-Raeymaekers, de heren Donnay, Egelméers, Gillet J., Hanin, Hubin, Kenens, Lepaffe, Neuray, Nutkewitz, Van Ooteghem, Vergeylen, Windels en Claeys, verslaggever.

Plaatsvervangers : de heren Dalem, Toussaint Th., Van Nevel en Vannieuwenhuyze.

R. A 11854*Zie :***Gedr. St. van de Senaat :**

483 (1979-1980) N° 1 : Ontwerp overgezonden door de Kamer van Volksvertegenwoordigers.

N° 3, 4, 5, 6 : Verslagen.

liards sont destinés à financer les dépenses d'entretien et de gestion du réseau routier et autoroutier de l'Etat. Cela était également prévu dans la version initiale.

Ces 2,8 milliards sont inscrits au Titre IV, section particulière du budget du département sous l'article 66.05.B « Recettes affectées au Fonds des Routes ». Dans le budget du Fonds des Routes, la recette de 2,8 milliards est incluse dans les 34,5 milliards de « Recettes de transferts » figurant à l'article 411.08.

Comme cette recette affectée de 2,8 milliards est destinée, d'après la loi en projet, à financer l'entretien du réseau routier et autoroutier, il faut partir du fait que ce montant est compris dans le montant total du crédit d'entretien du Fonds des Routes, soit 3 250 millions (art. 536.01).

Pour ces 2,8 milliards, aucun programme distinct n'a été établi. Ils font partie du programme normal d'entretien des routes.

Un commissaire souhaite savoir quel a été, par région, le produit de taxe de circulation, au cours des cinq dernières années. A son avis, il y a un déséquilibre important entre les sommes que le Fonds des routes met à la disposition des diverses régions et c'est pourquoi il demande des détails au sujet de la manière dont ces régions contribuent à l'alimentation dudit Fonds.

Le Ministre répond qu'il demandera à son collègue des Finances de lui communiquer ces informations si possible avant le débat en séance publique.

Répondant à la question posée par un autre commissaire à propos de la répartition des 2,8 milliards entre les régions, le Ministre indique que cette somme sera partagée de manière équitable.

Un troisième commissaire demande si le Ministre a une idée du nombre de kilomètres/tonnes que les transporteurs étrangers parcourent sur le réseau routier belge. Si le Gouvernement a en effet renoncé à instaurer une vignette autoroutière, c'est surtout en raison de la réaction de l'étranger. La population se demande maintenant dans quelle mesure les transporteurs étrangers sont responsables des dégâts causés à notre réseau routier.

Le Ministre répond qu'il examinera si des données sont disponibles à ce sujet.

Des membres formulent encore une série de remarques et posent des questions relatives à la disposition du littéra *b*) de cet article, qui traite du Fonds de promotion des transports publics. Ils demandent notamment si la création de ce Fonds donnera lieu à un recrutement de personnel.

Le Ministre déclare que cette matière relève de la compétence de son collègue des Communications.

Un membre dépose ensuite un amendement visant à remplacer le texte néerlandais du littéra *a*) de cet article par la disposition suivante :

« *a*) 2,8 milliard om de uitgaven tot onderhoud en beheer van het wegen- en autowegennet van het Rijk te financieren; »

taks, blijft 2,8 miljard bestemd voor de uitgaven tot onderhoud en beheer van het wegennet van het Rijk. Dit was ook voorzien in de vroegere versie.

Deze 2,8 miljard staat ingeschreven in Titel IV, afzonderlijke sectie van de begroting van het departement onder artikel 66.05.B « Ontvangsten toegewezen aan het wegfonds ». In de begroting van het Wegenfonds is de ontvangst van 2,8 miljard begrepen in de 34,5 miljard « Opbrengsten van overdrachten » onder artikel 411.08.

Aangezien deze geaffecteerde ontvangst van 2,8 miljard volgens de tekst van de wet bestemd is voor het onderhoud van de wegen moet men ervan uitgaan dat dit bedrag begrepen is in het totaalbedrag van het onderhoudskrediet van het Wegenfonds, zijnde 3 250 miljoen (art. 536.01).

Voor deze 2,8 miljard is geen afzonderlijk programma opgesteld. Zij maken deel uit van het normale onderhoudsprogramma van de wegen.

Een lid wenst te weten wat de opbrengst, per gewest, is geweest van de verkeersbelasting tijdens de jongste vijf jaren. Zijns inziens is er een grote wanverhouding tussen de bedragen die het Wegenfonds ter beschikking stelt van de onderscheiden gewesten, vandaar zijn vraag om nadere gegevens over de wijze waarop die gewesten bijdragen tot de stijving van dat Fonds.

De Minister antwoordt dat hij aan zijn collega van Financiën zal vragen deze gegevens, zo mogelijk, vóór het debat in openbare vergadering, te verstrekken.

Op de vraag van een ander lid over de verdeling van de 2,8 miljard tussen de gewesten, antwoordt de Minister dat het geciteerde bedrag op een billijke wijze zal worden verdeeld.

Een derde spreker vraagt of de Minister een idee heeft van het aantal km/tonnemaat dat door vreemde vervoeders op het Belgische wegennet wordt afgelegd. Het is namelijk zo dat de Regering, vooral tengevolge van de reactie in het buitenland, heeft afgezien van de invoering van het autowegenvignet. De bevolking vraagt zich nu af in hoeverre de buitenlandse vrachtrijders mede verantwoordelijk zijn voor de schade die wordt toegebracht aan ons wegennet.

De Minister antwoordt dat hij zal onderzoeken of gegevens hierover beschikbaar zijn.

Er worden nog een aantal opmerkingen geformuleerd en vragen gesteld over de bepaling onder letter *b*) van dit artikel dat handelt over het Fonds ter bevordering van het openbaar vervoer. Er wordt met name gevraagd of de oprichting van dit fonds aanleiding zal geven tot de aanwerving van personeel.

De Minister zegt in dit verband dat zijn collega van Verkeerswezen hiervoor bevoegd is.

Vervolgens wordt door een lid een amendement ter tafel gelegd dat strekt om de Nederlandse tekst van letter *a*) van dit artikel te vervangen als volgt :

« *a*) 2,8 miljard om de uitgaven tot onderhoud en beheer van het wegen- en autowegennet van het Rijk te financieren; »

L'auteur de l'amendement estime que s'il entre dans les intentions du Gouvernement de financer non seulement les dépenses d'entretien et de gestion du réseau routier, mais également du réseau autoroutier, au moyen d'une quote-part du produit de la taxe de circulation, cela doit se trouver *expressis verbis* dans la loi. C'est d'ailleurs ce que l'on peut lire dans le texte français de l'article. Son amendement tend à mettre le texte néerlandais en concordance avec la version française.

Le Ministre fait observer que le texte néerlandais porte « het wegnnet van het Rijk ». Ces termes englobent également les autoroutes. Le texte français est plus explicite, mais revient en fait au même. Le Ministre demande le rejet de l'amendement, étant donné qu'il est superfétatoire.

Le président demande ensuite à l'auteur de l'amendement de retirer son texte. L'auteur de l'amendement ne donne pas suite à cette demande et tient à ce que la Commission vote sur sa proposition.

Le président ne met pas l'amendement aux voix, puisque la Commission estime qu'il y a manifestement erreur. Elle adopte l'article 220 par 17 voix contre 3, après avoir corrigé le texte néerlandais de la façon proposée par l'amendement.

Article 222

A cet article, le Ministre fait le commentaire que voici :

§ 1er. Il s'agit là d'une correction de pure forme. Le régime demeure inchangé : une association momentanée peut exécuter des travaux dès lors que l'un des associés est agréé dans la classe et la catégorie requises pour exécuter les travaux considérés.

§ 2. Il paraît logique qu'une association momentanée d'entrepreneurs dispose de plus de capital et de personnel que chacun des associés pris séparément, et que l'association momentanée soit par conséquent capable d'exécuter des travaux plus importants que chacun des associés considéré isolément.

Jusqu'à présent toutefois, une association momentanée n'était admise automatiquement que pour exécuter des travaux pour lesquels l'un des associés était agréé (*cf.* § 1er), et une dérogation devait être demandée, par le truchement de la Commission d'agrégation, pour l'exécution de travaux plus importants.

La modification proposée permettra automatiquement à des associations momentanées dont deux associés au moins sont agréés dans une classe ou une catégorie déterminées d'exécuter des travaux dans la classe immédiatement supérieure, et cela sans devoir demander une dérogation. Exemple : une association momentanée, constituée par un entrepreneur de la classe 5 D.1, un entrepreneur de la classe 5 D.1 et un entrepreneur de la classe 4 D.1, pourra automatiquement, par application de ce texte, être admise à exécuter des travaux de la classe 6 D.1. Jusqu'à présent, une dérogation devait être demandée à cet effet.

Le but de cette modification est de faciliter l'accès des PME aux adjudications publiques.

De indieneer is van mening dat indien het de bedoeling is van de Regering om niet alleen de uitgaven tot onderhoud en beheer van de wegen, maar ook van de autowegen te financieren met een gedeelte van de opbrengst van de verkeersbelasting, dit ook uitdrukkelijk in de wet moet staan. Zo staat trouwens in de Franse tekst van het artikel te lezen. Zijn amendement beoogt de Nederlandse tekst in overeenstemming te brengen met de Franse versie.

De Minister merkt op dat in de Nederlandse versie sprake is van « het wegnnet van het Rijk ». Daarin zijn ook de autosnelwegen begrepen. De Franse tekst expliciteert dit maar komt in feite op hetzelfde neer. De Minister vraagt het amendement te verwerpen aangezien het overbodig is.

De voorzitter vraagt daarop aan de indieneer zijn amendement terug te nemen. Deze laatste gaat hier niet op in en wenst dat over zijn voorstel zou worden gestemd.

De voorzitter legt het amendement niet ter stemming aangezien de Commissie oordeelt dat hier blijkbaar een vergissing werd begaan. De commissie keurt het artikel 220, met de correctie in de Nederlandse tekst zoals voorgesteld in het amendement, goed met 17 tegen 3 stemmen.

Artikel 222

De Minister verstrekt hierbij de volgende toelichting :

§ 1. Het betreft hier een loutere tekstaanpassing. Het stelsel blijft ongewijzigd : een tijdelijke vereniging mag werken uitvoeren van zodra een der deelgenoten erkend is in de klasse en categorie die vereist zijn voor het betrokken werk.

§ 2. Het lijkt logisch dat een tijdelijke vereniging van aannemers over meer kapitaal en personeel beschikt dan elk der deelgenoten afzonderlijk, en dat derhalve de tijdelijke vereniging grotere werken aankan dan ieder der deelgenoten afzonderlijk.

Tot nu toe werd een tijdelijke vereniging echter slechts automatisch toegelaten voor werken waarvoor een der deelgenoten erkend is (*cf.* § 1), en moest voor het uitvoeren van grotere werken een afwijking gevraagd worden via de Commissie voor erkenning.

De voorgestelde wijziging zal het mogelijk maken dat tijdelijke verenigingen waarvan minstens twee deelgenoten in een bepaalde klasse of categorie erkend zijn, automatisch, dit wil zeggen zonder afwijking, werken mogen uitvoeren in de naasthogere klasse. Voorbeeld : een tijdelijke vereniging, bestaande uit een aannemer klasse 5 D.1, een aannemer klasse 5 D.1 en een aannemer klasse 4 D.1, zal met toepassing van deze tekst automatisch kunnen toegelaten worden voor een werk klasse 6 D.1. Tot nu toe moest hiervoor een afwijking gevraagd worden.

Deze wijziging wordt voorgesteld om de toegang tot openbare aanbestedingen voor KMO's te vergemakkelijken.

Plusieurs commissaires expriment leur satisfaction au sujet de la disposition prévue par cet article.

L'un d'entre eux s'étonne néanmoins de constater que cet article soit repris dans les propositions budgétaires.

Le Ministre fait observer que la modification proposée fait partie d'un ensemble de mesures qui est proposé en vue de lutter contre la crise économique.

Un commissaire insiste auprès du Ministre pour que soit revu l'ensemble du problème des adjudications de travaux publics.

Le Ministre lui répond qu'une commission spéciale s'occupe de la question. Un projet de loi traitant de tous les aspects du problème sera déposé sous peu. L'article en discussion, qui profitera surtout aux PME, constitue un pas dans la bonne direction.

Un membre constate que l'agrégation dans la classe supérieure sera désormais accordé automatiquement. Cela implique-t-il qu'il ne sera plus fait droit dorénavant aux demandes d'agrégation dans une classe plus élevée encore ?

Le Ministre déclare que cet article se borne à instaurer un automatisme. Rien n'est changé pour le surplus à la législation actuellement en vigueur.

Un dernier intervenant souligne que la répartition par classes n'est pas adaptée aux hausses de prix intervenues au cours des dernières années. C'est ainsi que des entrepreneurs de la classe 5, qui pouvaient jadis soumissionner dans le secteur des logements sociaux, n'entrent plus en ligne de compte aujourd'hui pour l'exécution de ces travaux par suite des hausses de prix survenues. Ils sont donc obligés de créer des associations momentanées pour être agréés dans une classe supérieure. A côté de cet avantage incontestable, de telles associations présentent également des inconvénients (les entrepreneurs perdent en partie leur indépendance).

Le Ministre répond que la commission précitée qui s'occupe de la réforme de la législation, compte parmi ses membres également des représentants du monde économique. Ils tiendront compte sans aucun doute de ce problème.

L'article 222 est adopté par 18 voix et 1 abstention.

Article 223

Le Ministre déclare que le laboratoire hydrologique (avec ses sections de Borgerhout et de Châtelet) et le Service d'Etudes hydrologiques font partie de l'administration des Voies hydrauliques. Dans le cadre de leur mission, ils doivent réaliser régulièrement des études pour des entreprises privées et pour diverses institutions publiques.

La facturation de ces prestations devait jusqu'à présent donner lieu à un paiement au Trésor.

Verscheidene leden spreken hun voldoening uit over de in dit artikel voorgestelde maatregel.

Een van hen drukt evenwel zijn verwondering uit over het feit dat dit artikel deel uitmaakt van de budgettaire voorstellen.

De Minister zegt hierop dat de voorgestelde wijziging deel uitmaakt van het pakket maatregelen dat wordt voorgesteld om de economische crisis te bestrijden.

Een commissielid dringt er bij de Minister op aan het probleem van de gunning van opdrachten in zijn geheel te herzien.

De Minister antwoordt dat een bijzondere commissie zich met deze aangelegenheid bezighoudt. Binnenkort zal een ontwerp van wet, waarin alle aspecten van de zaak worden behandeld, worden ingediend. Het hier besproken artikel, waar vooral de KMO's voordeel zullen uithalen, is een stap in de goede richting.

Een lid constateert dat de klasseverhoging voortaan automatisch zal worden toegekend. Impliceert zulks dat aanvragen om te worden ingedeeld in een nog hogere klasse voortaan niet meer zullen worden ingewilligd ?

Volgens de Minister wordt door dit artikel enkel een automatisme ingevoerd. Aan de rest van de huidige wetgeving wordt niets gewijzigd.

Een laatste intervenant wijst erop dat de klasseindeling niet is aangepast aan de prijsstijgingen die zich de laatste jaren hebben voorgedaan. Aannemers van klasse 5 bij voorbeeld, die vroeger konden meedingen in de sector van de sociale woningbouw, komen thans, ten gevolge van de prijsstijgingen, niet meer in aanmerking voor die werken. Zij zijn dus verplicht tijdelijke verenigingen op te richten om in een hogere klasse te geraken. Naast dit ontegensprekelijk voordeel, leveren zulke verenigingen ook nadelen op (de aannemers verliezen ten dele hun zelfstandigheid).

De Minister repliceert hierop dat in de hogervermelde commissie die zich met de herziening van de wetgeving bezig houdt, ook vertegenwoordigers zetelen van het bedrijfsleven. Zij zullen ongetwijfeld met dit probleem rekening houden.

Artikel 222 wordt aangenomen met 18 stemmen bij 1 onthouding.

Artikel 223

De Minister zegt dat het waterbouwkundig laboratorium (met afdelingen Borgerhout en Châtelet) en de dienst voor hydrologische studies deel uitmaken van het bestuur der Waterwegen. Omwille van hun opdracht moeten zij regelmatig studies uitvoeren voor privé-ondernemingen en voor diverse openbare instellingen.

De facturatie van deze prestaties moest tot nu toe leiden tot een betaling aan de Schatkist.

Il semble plus logique qu'en dérogation au principe général de l'universalité du budget, ces services puissent percevoir eux-mêmes ces montants en fonction des prestations qu'ils fournissent.

Ce point doit toutefois être réglé par la loi. Si cette proposition est adoptée, il faudra inscrire au budget dans la section particulière, un article où puissent être inscrites toutes les recettes et toutes les dépenses de chacun de ces services.

Un commissaire croit savoir qu'un service du département, en l'occurrence le Service d'Etudes hydrologiques, qui n'a pas la personnalité juridique, n'est pas autorisé à percevoir ou à dépenser de l'argent. Cet article crée une exception à la règle.

On crée de surcroît un précédent dangereux; les montants perçus par ce service ne seront pas inscrits au budget, ce qui rendra le contrôle parlementaire impossible.

Le Ministre estime que la perception des recettes ne pose pas de problème. Il existe des précédents, notamment le Fonds de la Marine du Ministère des Communications.

L'article en discussion ne fait que prévoir une exception à la règle de l'universalité du budget.

Le service tiendra une comptabilité propre, ce qui permettra de mieux contrôler ses activités.

Le Ministre se déclare disposé à soumettre à la Commission la comptabilité de ce service et des sections du Laboratoire de Recherches hydrauliques.

Répondant à la question d'un autre membre, le Ministre ajoute qu'il ne manquera pas, si nécessaire, d'ester lui-même en justice en tant que représentant de ce service (par exemple en cas de litige sur le paiement de factures).

Un commissaire demande enfin s'il y a une analogie quelconque entre le Service d'Etudes hydrologiques et le Centre de Recherches routières.

Le Ministre répond que ce dernier est une ASBL. Le Service d'Etudes hydrologiques fait partie intégrante du département.

Au vote, l'article est adopté par 19 voix et 1 abstention.

Le présent rapport a été approuvé à l'unanimité des 18 membres présents.

Le Rapporteur,
W. CLAEYS.

Le Président,
F. DE BONDT.

Rectification

A l'article 220, lire, dans le texte néerlandais

« Van de... »

a) ... en beheer van het wegen- en autowegennet van het Rijk... »

Het lijkt logischer dat deze diensten in afwijking op het algemeen principe van de universaliteit van de begroting, zelf de bedragen zouden kunnen innen volgens de prestaties die zij leveren.

Dit moet echter bij wet geregeld worden. Indien dit voorstel wordt aanvaard zal in de begroting, in de afzonderlijke sectie, een artikel worden opgenomen waarin alle inkomsten en uitgaven voor elk van deze diensten kunnen worden ingeschreven.

Een lid meent te weten dat een dienst van het departement, in dit geval de Dienst voor Hydrologische studies, die geen rechtspersoonlijkheid heeft, niet gemachtigd is om gelden te innen of uit te geven. Door dit artikel wordt een uitzondering gemaakt op deze regel.

Bovendien wordt een gevaarlijk precedent geschapen; de door deze dienst geïnde bedragen zullen niet in de begroting voorkomen, zodat controle door het Parlement onmogelijk wordt gemaakt.

De Minister oordeelt dat er ter zake van de inning van gelden geen probleem is. Er zijn reeds voorgaanden en met name het Marinefonds van het Ministerie van Verkeerswezen.

Door het hier besproken artikel wordt slechts een uitzondering gemaakt op de regel van de universaliteit van de begroting.

De dienst zal een eigen boekhouding voeren, zodat men een beter inzicht zal krijgen in zijn activiteiten.

De Minister zegt voorts bereid te zijn de boekhouding van deze dienst en van de afdelingen van het Waterbouwkundig Laboratorium aan de Commissie voor te leggen.

Op de vraag van een ander lid antwoordt de Minister nog dat hij zelf zo nodig in rechte zal optreden als vertegenwoordiger van deze dienst (vb. in geval van geschil over betaling van facturen).

Tenslotte wordt nog gevraagd of er enige gelijkenis is tussen de Dienst voor Hydrologische studies en het Opzoekingscentrum voor de Wegenbouw.

De Minister antwoordt hierop dat laatstgenoemd centrum een VZW is. De Dienst voor Hydrologische studies maakt een integrerend deel uit van het departement.

Het artikel wordt in stemming gebracht en aangenomen met 19 stemmen bij 1 onthouding.

Dit verslag is bij eenparigheid van de 18 aanwezige leden goedgekeurd.

De Verslaggever,
W. CLAEYS.

De Voorzitter,
F. DE BONDT.

Tekstcorrectie

In artikel 220 leze men

« Van de ... »

a) ... en beheer van het wegen- en autowegennet van het Rijk... »